

Vergaderjaar 2008–2009

30 872

Landelijk afvalbeheerplan

Nr. 44

VERSLAG VAN EEN NOTAOVERLEG

Vastgesteld 22 april 2009

De vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer¹ heeft op 20 april 2009 overleg gevoerd met minister Cramer van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer over **het ontwerp Landelijk afvalbeheerplan**.

Van het overleg brengt de commissie bijgaand stenografisch verslag uit.

De voorzitter van de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
Koopmans

De griffier van de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
Van der Leeden

¹ Samenstelling:

Leden: Van Gent (GroenLinks), Van der Staaij (SGP), Poppe (SP), Snijder-Hazelhoff (VVD), ondervoorzitter, Depla (PvdA), Van Bochove (CDA), Koopmans (CDA), voorzitter, Spies (CDA), Van der Ham (D66), Van Velzen (SP), Vietsch (CDA), Aptroot (VVD), Samsom (PvdA), Boelhouwer (PvdA), Roefs (PvdA), Neppéus (VVD), Van Leeuwen (SP), Jansen (SP), Van der Burg (VVD), Van Heugten (CDA), Vermeij (PvdA), Madlener (PVV), Ouwehand (PvdD), Bilder (CDA) en Wiegman-van Meppelen Scheppink (ChristenUnie).
Plv. leden: Dibi (GroenLinks), Van der Vlies (SGP), Polderman (SP), Remkes (VVD), Jacobi (PvdA), Koppejan (CDA), Ormel (CDA), Koşer Kaya (D66), Leijten (SP), Schreijer-Pierik (CDA), De Krom (VVD), Timmer (PvdA), Waalkens (PvdA), Vos (PvdA), Zijlstra (VVD), Langkamp (SP), Gerkens (SP), Van Beek (VVD), Schermers (CDA), Besselink (PvdA), Agema (PVV), Thieme (PvdD), Sterk (CDA) en Ortega-Martijn (ChristenUnie).

Stenografisch verslag van een notaoverleg van de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Maandag 20 april 2009

Aanvang 11.00 uur

Voorzitter: Koopmans

Aanwezig zijn 6 leden der Kamer, te weten:

Koopmans, Neppéus, Poppe, Samsom, Vietsch en Wiegman-van Meppelen Scheppink,

en mevrouw Cramer, minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- de brief van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer d.d. 10 december 2008 over het Ontwerp Landelijk afvalbeheerplan 2009-2021 (30872, nr. 11);
- de brief van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer d.d. 21 januari 2009 over de nota van aanpassing vierde wijziging Landelijk afvalbeheerplan 2002-2012 (30872, nr. 15);
- de brief van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer d.d. 3 februari 2009 over het Landelijk afvalbeheerplan 2009-2021 (30872, nr. 16);
- de brief van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer d.d. 9 maart 2009 over het Landelijk afvalbeheerplan 2009-2021 (30872, nr. 17);
- de brief van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer d.d. 10 april 2009 over het Landelijk afvalbeheerplan 2009-2021 (30872, nr. 20).

De **voorzitter**: Ik heropen dit notaoverleg en heet de minister en haar medewerkers van harte welkom. Alle toezeggingen die in het eerste deel van het notaoverleg zijn gedaan, zijn door de minister nagekomen. Wij zijn toe aan de tweede termijn. De voorgestelde spreektijden vind ik wat lang. Voor het CDA wordt het acht minuten, en de andere fracties kunnen het dan verder zelf uitrekenen. Alleen voor de ChristenUnie blijft staan wat er staat.

Mevrouw **Vietsch** (CDA): Voorzitter. Ik dank graag de minister voor haar vele antwoorden in de eerste termijn. Ook dank ik de minister voor de brief van 10 april met antwoorden. Met name de delen over de afvalverbrandingsinstallaties (AVI's) waren verhelderend.

In eerste termijn gaf de minister aan dat het strafbaar is om recyclebaar afval te verbranden. De gemeenten Amsterdam en Rotterdam hebben schriftelijk aangegeven dit toch te blijven doen. Ik heb twee brieven daarover gezien, en ik zag het ook nog in een tijdschrift. Tevens hebben ze aangegeven opnieuw onderzoek te doen naar de milieuwinst van recycling. Dat leidt tot drie vragen aan de minister. Is dit onderzoek niet overbodig? Hoe sluit het aan bij de huidige onderzoeken van het ministerie? Hoe gaat de minister handhaven dat recyclebaar afval niet verbrand wordt door deze steden? Dat heeft zij in eerste termijn aangegeven, dus ik krijg daar graag een toelichting op. Verder zou ik ook graag de volgende vraag beantwoord zien. In het Sectorplan huishoudelijk restafval staat dat de minimumstandaard voor be- en verwerken verbranden is. Houdt dit in dat hergebruik door bijvoorbeeld kringloopbedrijven niet meer mogelijk is? De CDA-fractie is bang dat we in de toekomst te horen krijgen dat zaken niet meer te wijzigen zijn ondanks dat gezond verstand aangeeft dat het zinniger is. Vandaar dat we de volgende motie hebben.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de beschikking voor subsidieverstreking aan de Stichting Afvalfonds het enige instrument is voor de overheid om de uitkeringen van het Afvalfonds te beïnvloeden;

overwegende dat slechts gemeenten die voor 1 januari 2009 de keuze gemaakt hebben voor voor- of nascheiding en voor 1 mei 2009 begonnen zijn met de verwerking van plastic afval in aanmerking komen voor vergoeding vanuit de verpakkingsbelasting via het Afvalfonds;

constaterende dat in de conceptbeschikking slechts de eis staat dat de uitkeringen rechtmatig moeten zijn hetgeen betekent dat de huidige regelingen strikt uitgevoerd moeten worden;

overwegende dat de opbrengst van gescheiden

plasticafval hoger zal zijn als ook gemeenten die nu nog niet in aanmerking komen voor vergoeding onder bepaalde voorwaarden wel vergoeding kunnen krijgen, hetgeen bijdraagt aan verhoging van het hergebruikpercentage van verpakkingsafval en dus bijdraagt aan het milieu;

constaterende dat dit betekent dat de huidige regelingen niet strikt, maar flexibel uitgevoerd moeten kunnen worden;

verzoekt de regering, deze conceptbeschikking hierop aan te passen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Deze motie is voorgesteld door de leden Vietsch en Neppéus. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 21 (30872).

Mevrouw **Vietsch** (CDA): Voorzitter. Wij hadden een vraag gesteld over betongranulaat die helaas niet is beantwoord. Vandaar dat wij op dat punt de volgende motie indienen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat:

- de komende twaalf jaar circa 30% meer bouw- en sloopafval zal vrijkomen;
- de kans groot is dat het hieruit te produceren recyclinggranulaat niet meer volledig als funderingsmateriaal voor wegen- en woningbouw kan worden opgenomen;
- hierdoor waardevolle grondstoffen mogelijk laagwaardig zullen worden toegepast zoals in ophoging;

constaterende dat:

- toepassing van recyclinggranulaat in beton door het ministerie van VROM als duurzaam inkopen wordt aangemerkt;
- in het LAP2 geen specifieke aandacht is voor het stimuleren van recyclinggranulaat in beton;

verzoekt de regering:

- deze vorm van duurzaam inkopen te stimuleren;
- als rijksoverheid in dezen een voorbeeld aan derden te stellen en daar waar mogelijk is recyclinggranulaat in beton voor te schrijven,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Deze motie is voorgesteld door de leden Vietsch, Boelhouwer, Neppéus en Wiegman-van Meppelen Scheppink. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 22 (30872).

Mevrouw **Vietsch** (CDA): Voorzitter. Ook op onze vragen over de verbranding in de openlucht heeft de minister niet geantwoord. Vandaar de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat Sint-Maartens-, paas- en kerstboomburen behoren tot de Nederlandse cultuur en traditie;

constaterende dat dergelijke vuren verboden worden door een verbod op verbranding van afval in de open lucht;

verzoekt de regering, te zorgen dat de regelgeving op het gebied van het afval niet leidt tot verbod op dergelijke vuren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Deze motie is voorgesteld door de leden Vietsch, Boelhouwer, Wiegman-van Meppelen Scheppink, Neppéus en Poppe. Zij krijgt nr. 23 (30872).

Mevrouw **Neppéus** (VVD): Voorzitter. Ik dank de minister voor haar antwoorden die op een behoorlijk aantal onderdelen voldoende verhelderend zijn voor mijn fractie. Toch heb ik nog een aantal opmerkingen. Dat betreft allereerst de milieuzak uit de noordelijke gemeenten. Ik vind het goed dat de minister een duidelijk gebaar heeft gemaakt richting deze gemeenten. Wel hoop ik dat de voortgang ter zake er ook in blijft en dat er binnen afzienbare termijn duidelijkheid komt over de drankkartonnen. Als ze sterk milieuvriendelijk blijken te zijn, moet er voor de langere termijn gekomen worden tot andere oplossingen. Als daarentegen blijkt dat ze goed mee kunnen in het scheidingsproces, behoren ze mijns inziens ondergebracht te worden in de milieuzak. Dan het punt van de voor- en nascheiding. Mede door de motie die ik samen met mevrouw Vietsch ter zake heb ingediend, is er inmiddels ruimte gekomen voor de nascheiding. Ik denk ook dat dit op de langere termijn de toekomst zou moeten zijn. De afgelopen weken zijn wij als Kamerleden overspoeld met allerlei mails met de vraag of er wel voldoende flexibiliteit in zit. Na het antwoord van de minister kreeg ik het gevoel dat dit zo is, maar uit de post blijkt af en toe toch nog wel wat ruis, vooral over de datum waarvan alles in beweging moet zijn. Ik hoor hierop graag de reactie van de minister. Alle Kamerleden hebben de vorige keer in dit nota-overleg gezegd dat er een overcapaciteit lijkt te zijn wat betreft de verbranding. De VVD-fractie wil dat niet oplossen met een verbrandingsbelasting, maar blijft wel aandacht vragen voor dit punt. Een paar dagen na het debat las ik in een uitgebreid artikel in Binnenlands Bestuur dat Amsterdam en Rotterdam vrolijk zouden blijven verbranden, alsof er niets is gebeurd in dit huis. Ik benieuwd naar de reactie van de minister. Als zij met een stuk komt waarin de hoofdlijnen staan en de Kamer stemt daarmee in, moet helder zijn dat gemeenten die lijnen moeten volgen, hoe groot zij ook zijn. Ik ben benieuwd welke actie de minister inmiddels heeft ondernomen. Ik heb mij laten vertellen door mensen van de provincie dat er vroeger heel harde uitgangspunten waren voor de

regels waaraan men moest voldoen bij de diepe ondergrond, onder andere dat je afval er altijd weer uit moest kunnen halen, en dat deze eisen nu zouden zijn vervallen. Ik ben nog niet aan een motie toe, maar ik zou graag uitleg horen van de minister hoe dit precies zit. Zijn die eisen veranderd? Zo ja, waarom? Heeft dat te maken met de CO₂-opvang en -opslag? Hoe zit dat precies? Welke voorwaarden gaan daar gelden? Wij wonen allemaal boven de grond, dus als het onder de grond zit ...

De **voorzitter**: Ik hoorde u net zeggen dat u nog niet aan een motie toe bent. Dat kan natuurlijk altijd, maar ik had nog niet aan een derde termijn gedacht.

Mevrouw **Neppéus** (VVD): Dat begrijp ik, maar ik vind nog wel een andere gelegenheid om dat te doen. Wellicht dat de collega's het doen.

De heer **Samsom** (PvdA): Voorzitter. Ik neem waar voor de heer Boelhouwer, die ik vanaf deze plek veel beterschap wens. Ik dank de minister voor de antwoorden en de collega's voor het kostelijke leesvoer dat zij mij hebben bezorgd, in de vorm van het verslag van de eerste termijn. Ik was de geheel eigen stijl van de heer Poppe alweer bijna vergeten, maar die heb ik weer helemaal te pakken. Dat was goed om te lezen. Alle gekheid op een stokje, eigenlijk is het heel eenvoudig. Er is één hamvraag in de hele lap van de eerste termijn en de bijlagen die erbij horen: hoe duwen wij al het afval de ladder van Lansink op naar boven? Bij de voorbeelden die zijn genoemd in de eerste termijn, zoals drankkartonnen of milieuzakken, en de besproken sturingsinstrumenten zoals minimumstandaarden, een heffing of producentenverantwoordelijkheid gaat het om de vraag hoe je het afval de ladder van Lansink op duwt. Daarbij speelt een vrij fundamentele kwestie, namelijk welke basissturingsfilosofie de minister hanteert. In de brief is zij zo mogelijk nog duidelijker dan in het Landelijk afvalbeheerplan. In de brief staat letterlijk dat de minimumstandaarden voor haar het belangrijkste instrument vormen om te sturen in de afvalverwerking. De minister gaat dus met minimumstandaarden het afval omhoog duwen. Dat is een gerechtvaardigde keuze. Een andere optie zou zijn om met heffingen of producentenverantwoordelijkheid van bovenaf het afval omhoog te trekken en ervoor te zorgen dat de prikkels in de markt of afspraken met bestuurders en bedrijven in de richting werken van zo veel mogelijk hergebruik of reduceren van materiaal, want dat is de bovenste sport van de ladder van Lansink.

Zij kiest ervoor om via minimumstandaarden te gaan werken. Dat kan, maar dan moeten die minimumstandaarden daar ook wel voor ingericht worden. Volgens mijn fractie gaat daar nog wel iets mis. Als volgens de minimumstandaard verbranding is toegestaan en er geen instrumentarium meer is om het afval boven die minimumstandaard uit te trekken, bijvoorbeeld door een heffing op verbranding, blijft het wel laag op de ladder hangen. Dat moeten wij niet hebben. Geheel in lijn met de aanwijzing van de minister hebben wij besloten om aan de minimumstandaarden te gaan draaien om het afval omhoog te duwen. Daarover hebben wij twee moties. Ik heb allereerst een motie waarin concreet wordt ingegaan op grof huishoudelijk afval. Het huishoudelijk afval is een categorie waarbij het

afval voor het grootste deel nog steeds wordt verbrand. Rotterdam en Amsterdam zijn daarvan de meest pregnante voorbeelden, maar ook in de rest van het land belandt nog een veel te groot deel van het afval rechtstreeks in de verbrandingsoven en wordt een veel te klein deel hergebruikt. Nu zoekt de minister natuurlijk naar een tussenoplossing door de verbrandingsoven een dermate hoge efficiency te geven dat je het nuttig gebruik kunt noemen, maar dat is nog altijd een sportje lager op de "ladder van Lansink" dan materiaalhergebruik.

Volgens ons moeten wij streven naar zo veel mogelijk materiaalhergebruik van al het afval, dus ook het huishoudelijk afval. Dat is in eerste termijn door iedereen hier gezegd en dat is door de minister beaamd. Het is dan raar dat het volgens de minimumstandaard, het basissturingsinstrument van deze minister, ook mag worden verbrand. Dat is volgens ons niet consistent. Mijn motie luidt als volgt.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat grof huishoudelijk afval voor een aanzienlijk deel (veel meer dan 60%) gerecycled kan worden;

constaterende dat in het LAP2 de minimumstandaard voor grof huishoudelijk afval "verbranden" is;

overwegende dat met deze minimumstandaard kansen worden gemist om zo veel mogelijk van ons afval nuttig te gebruiken;

verzoekt de regering, de minimumstandaard voor grof huishoudelijk afval te wijzigen in "sorteren of anderszins bewerken en het vervolgens verwerken van de daarbij ontstane monostromen conform de daarvoor geldende minimumstandaarden",

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Samsom, Boelhouwer en Wiegman-van Meppelen Scheppink. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 24 (30872).

De heer **Samsom** (PvdA): Wat in het dictum staat, komt overeen met de technische definitie van wat wij eigenlijk ook met bouw- en sloopafval doen: niet meteen in de oven gooien, maar eerst sorteren zodat zo veel mogelijk materiaal kan worden hergebruikt. Wat dan overblijft, waar echt niets meer mee gedaan kan worden, kan vervolgens naar de verbrandingsoven.

De heer **Poppe** (SP): Ik kan deze motie ondersteunen, maar ik wil vandaag ook een motie indienen. Ik heb in eerste termijn al duidelijk gemaakt dat er een moratorium op het bijbouwen van verbrandingscapaciteit moet komen. Dat is dan een stimulans voor datgene wat de heer Samsom met zijn motie beoogt. Is de heer Samsom

het daarmee eens en steunt hij mijn motie over dat moratorium?

De heer **Samsom** (PvdA): Ik sluit met deze motie juist aan bij de keuze van de minister om met minimumstandaarden te werken. U kiest ervoor om bepaalde routes af te sluiten. Dat is weer een heel andere methode. De methodes kunnen complementair zijn, want wij kunnen in dit land van alles een beetje doen, maar wij gaan voor deze filosofie, maar dan ook serieus. Ik zal nog even een toelichting op mijn motie geven. De motie gaat over grof huishoudelijk afval. Dat is in het LAP eigenlijk nog niet helemaal uitgespecificeerd, daarvoor is nog geen definitie gegeven. Maar juist bij grof huishoudelijk afval, waar al wel woordjes bij staan en waarvoor volgens mij ook gemakkelijk een definitie te maken is, kun je meteen aan de slag met een minimumstandaard die veel hoger ligt dan rechtstreeks de oven in keilen.

De heer **Poppe** (SP): Ik veronderstel dat de heer Samsom bezig is met het antwoord op mijn vraag.

De heer **Samsom** (PvdA): Nee, dat had ik al gegeven. Wij kiezen niet voor moratoria op welke route dan ook, behalve als het echt niet anders kan. Wij hebben in eerste termijn een pleidooi gehouden voor bijvoorbeeld een verbrandingsheffing als instrument. Dat is dan weer een derde instrumentarium om afval de "ladder van Lansink" op te krijgen. De minister heeft aangegeven, te willen werken minimumstandaarden. Onder het motto "dan kan zij het krijgen ook" gaan wij voor de minimumstandaarden.

De heer **Poppe** (SP): Dat bijt elkaar natuurlijk helemaal niet. Er is nu sprake van een soort concurrentiestrijd tussen de hergebruikers en de verbranders om het bezit van afval. De verbrandingsbranche wil de capaciteit uitbreiden en ook buitenlandse bedrijven loeren op de verbranding. Ik zal hier overigens straks voorbeelden van geven. Als wij het ene willen, dan moeten wij het andere niet laten doorgaan. Wij doen dus een stop op de uitbreiding van de verbrandingscapaciteit – wij verbieden het dus niet – om het gestelde in de motie van de heer Samsom en anderen te bevorderen.

De heer **Samsom** (PvdA): Ik was het al bijna weer vergeten, maar de heer Poppe hanteert inderdaad een heel andere sturingsfilosofie, namelijk: alles wat de markt doet, is slecht voor het afval en alles wat de overheid doet, is goed voor het afval. Was het maar zo! Ik was het zo graag met hem eens geweest! Zo is het echter niet. Dat betekent dat ik het instrumentarium waarmee dat type scheidingen wordt aangebracht, graag bij hem laat. Dat is prima, maar wij hebben een andere aanpak die tot nu toe in ieder geval succesvoller is gebleken dan de scheiding die hij hanteert.

Voorzitter. Mag ik nog spreken over de minimumstandaarden?

De **voorzitter**: Als u het kort houdt. U bent door uw tijd heen.

De heer **Samsom** (PvdA): Dan ga ik moties voorlezen. Voor de minimumstandaarden voor het huishoudelijk

afval hebben wij een toekomstbeeld. Dat is niet morgen haalbaar, maar wel nog voor het einde van het LAP.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat een fors hoger hergebruik van al ons afval noodzakelijk is voor het bereiken van een duurzame economie;

overwegende dat met name hergebruik van huishoudelijk afval ver achterblijft;

constaterende dat in het Landelijk afvalbeheerplan de minimumstandaard voor huishoudelijk afval "verbranden" is;

van mening dat in dit Landelijk afvalbeheerplan juist concrete stappen moeten worden gezet richting veel meer hergebruik van huishoudelijk afval;

verzoekt de regering, noodzakelijke stappen te zetten om nog voor 2015 materiaalhergebruik van huishoudelijk afval de minimumstandaard te maken,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Samsom, Boelhouwer, Wiegman-van Meppelen Scheppink en Neppéus. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 25 (30872).

De heer **Samsom** (PvdA): Wij geven het instrument van een verbrandingsheffing niet helemaal op, maar hebben het anders vormgegeven. Dat valt te horen in de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de afvalverbrandingscapaciteit in de laatste jaren hard is gegroeid;

overwegende dat deze groei kan resulteren in een overcapaciteit die nadelig kan zijn voor de ontwikkeling van de gescheiden inzameling en het hergebruik van deelstromen, en voor de exploitatie van de bestaande installaties;

overwegende dat financiële prikkels goede instrumenten zijn om afvalstromen te sturen;

verzoekt de regering om in het Landelijk afvalbeheerplan het instrument verbrandingsbelasting in ieder geval te handhaven;

verzoekt de regering, jaarlijks aan de Tweede Kamer te

rapporteren over de ontwikkeling van de afvalverwerkingscapaciteit in Nederland en omliggende landen, in relatie tot de in het Landelijk afvalbeheerplan opgenomen doelstellingen;

verzoekt de regering, daarbij aan te geven of het effectueren van de verbrandingsbelasting tegen een tarief hoger dan het huidige nultarief noodzakelijk is om gescheiden inzameling en hergebruik van deelstromen in overeenstemming met de voorkeursvolgorde voor afvalbeheer te houden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Samsom, Boelhouwer en Wiegman-van Meppelen Scheppink. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 26 (30872).

De heer **Samsom** (PvdA): Ik kan de voorzet van mevrouw Neppérus over de ondergrond en de vraag of afval daarin een geschikte plek kan krijgen inkoppen met de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de bodem in beginsel niet bestemd is voor het opbergen van afval;

overwegende dat opslag van (gevaarlijk) afval de bescherming van de diepe ondergrond kan schaden;

van mening dat de instrumenten van stortbelasting en moratorium onvoldoende soelaas bieden om in de toekomst het storten van afval in de diepe ondergrond te voorkomen;

verzoekt de regering, onderstaande uitgangspunten uit het Landelijk afvalbeheerplan 1 weer op te nemen in het Landelijk afvalstoffenbeheerplan 2:

1. de bodem is in beginsel niet bestemd voor het opbergen van afvalstoffen of componenten van afvalstoffen die niet rechtstreeks ter plaatse uit de bodem afkomstig zijn;
2. berging van afvalstoffen in de diepe ondergrond is alleen aanvaardbaar als de te bergen afvalstoffen terugneembaar zijn;
3. de wijze van berging voldoet aan de IBC-criteria,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Samsom, Boelhouwer, Wiegman-van Meppelen Scheppink en Poppe. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 27 (30872).

Mevrouw **Vietsch** (CDA): Wat betekent deze motie voor de CO₂-opslag in Nederland. Verbiedt deze motie dat?

De heer **Samsom** (PvdA): Nee. Het Landelijk afvalbeheerplan is daarover helder. Het separeert twee soorten afval van het algemene beleidskader, namelijk nucleair afval en CO₂-opslag. Daar gaan wij het nog apart over hebben. Deze motie en het LAP gaan daar niet over.

De **voorzitter**: Er is zo-even een heel grote groep leerlingen uit Schoonrewoerd binnengekomen. Ik heet die van harte welkom. Het is altijd goed als jonge mensen in het huis van de democratie aanwezig zijn. Ik wens jullie allemaal een mooie dag, wat zeker gaat lukken als jullie gaan luisteren naar de heer Poppe van de SP!

De heer **Poppe** (SP): Voorzitter! Ook ik heet de vertegenwoordiging uit Schoonrewoerd van harte welkom! Uit de beantwoording in eerste termijn leid ik af dat de minister onze kritiek niet heeft begrepen. Verdere liberalisering van de afvalmarkt was het doel van LAP1 en met LAP2 gaat de in- en uitvoer van verbrandingsafval gewoon door. Kortom, de minister heeft niks geleerd van de gevolgen van de vrije markt in bijvoorbeeld de financiële sector en de sociale huur. Daar zien wij duistere constructies ten koste van de samenleving, het oppoetsen van bedrijfsresultaten en veel zakkenvullertjes. Waar het gaat om de uitvoering en het naleven van minimumstandaarden wordt alles overgelaten aan de afvalsector zelf. Het geloof in de producentenverantwoordelijkheid lijkt welhaast religieuze vormen aan te nemen. Maar criminoloog Fijnhout stelde al tijdens de parlementaire enquêtecommissie opsporingsmethoden in 1994 vast dat de afvalbranche criminogeen was. Toch trekt deze minister daaruit en uit de vele milieuschandalen sindsdien geen conclusies. Het moge duidelijk zijn dat ik het nu heb over de zwakke schakels in de branche. Alleen stoffen en reststoffen die geen economische waarde hebben, gaan als afval verder in het economische leven. Afval is dus een economisch begrip. Door de milieuwetgeving is inzamelen en verwerking lucratief geworden. Het is dus politiek en economisch fout om afval nog eens aan de gesel van de vrije markt over te laten. Be- en verwerking zal strak gestuurd moeten worden met als voorwaarde het hoogste niveau van ontwikkeling dat is bereikt, het zogenoemde state of the art. Daarvan vind ik echter niks of weinig terug in LAP2. Minimumstandaarden stellen is mooi, maar door de gedetailleerde omschrijving staat het voor mij als een paal boven water dat sjoemelen en illegaal handelen worden bevorderd. Het kan althans doorgaan, want er is veel geld mee te verdienen. En de verbranders kunnen ook wel met deze minimumstandaarden uit de voeten. Dat is wat Fijnhout met "criminogeen" bedoelde. Uit handhavingcampagnes blijkt keer op keer dat 50% van de afvaltransporten illegaal is. Een van de oorzaken is het gesleep met afval vanwege de open grenzen. De afvalsector zoekt naar de meest winstgevende verwerking en bovendien is het onduidelijk wanneer iets afval of een secundaire grondstof is. De ladder van Lansink gaf duidelijkheid aan die aanpak, maar deze minister lapt de ladder nog steeds aan haar laars. Afvalinzamelaars en verwerkers vormen maar al te vaak een kerstboom van bv's en internationale verbindingen. De snellegd-jongens, de hedgefondsen, zijn tuk op het opkopen van verwerkers. Een van de grootste – AVR/Gansewinkel – hebben ze al in handen. Ik bedoel maar: de milieumaffia van Napels komt steeds dichterbij.

De minister snapte weinig van mijn kritiek door te stellen dat zij naar een evenwicht tussen verbranden en recyclen streeft. Dat moeten wij echter juist niet willen. Recyclen is hoogwaardiger dan verbranden, dus moet recyclen verbranden juist gaan verdringen! Ik hoop dat de minister mij nu wel begrijpt. Verbranders krijgen echter vrij spel. Controle en handhaving zijn miniem. Door de recessie is er minder afval en wij zien een strijd ontstaan tussen ververbranders en de recyclers. Verbranden als nuttige toepassing beschouwen, is de dood in de pot van recycling en hergebruik en toch doet dit LAP dat. Ik zie bij deze minister geen enkele zorg over deze ontwikkeling. Er zijn gedetailleerde minimumstandaarden en bovendien is er een lappendeken van plannen. En ook omdat de minister de op dit moment minst milieuvriendelijke verwerking – het verbranden – niet aanpakt, laat zij "de markt" haar milieuvriendelijke gang gaan. De milieuachterlijkheid wordt op deze manier in stand gehouden.

Als we zouden kunnen stemmen over LAP2, hebben wij tientallen argumenten om er tegen te zijn. Het LAP is pet en petflessen sjuuwen wij ook al de hele wereld rond. Hoe reageert de minister op het niet meedoen aan de kunststofinzameling van Amsterdam en Rotterdam? Komt er nog wat terecht van de krakkemikkige organisatie en afspraken over kunststofinzameling met VNG, Nedvang en Afvalfonds? Amsterdam wil gewoon haar eigen verbrandingsoven beschermen. Op de website van het Amerikaanse verbrandingsbedrijf Wheelabrator Technologies staat dat het zeer nauw samenwerkt met het Amsterdamse verbrandingsbedrijf. Wij weten toch met zijn allen waarom dit het geval is?

Het LAP2 zal de basis vormen voor voortgaand milieubeleid. We zitten dus met een slechte basis terwijl de min of meer publieke afvalbedrijven net als de energieproducenten in de verkoop gaan. Krijgen de Sita's, AVR's, Van Gansewinkel, Shanks en Wheelabrator steeds meer de overhand waardoor een grotere rem wordt gezet op de ontwikkeling van recyclingtechnieken? Ik zal graag enkele moties indienen ter verbetering van het LAP.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

van mening dat:

- het tweede Landelijk afvalbeheerplan een ondoorgronddelijke, niet te handhaven verzameling van regels en bureaucratische maatregelen omvat;
- het ontbreekt aan duidelijke, kort en bondig omschreven doelen en voorwaarden met kracht van wet;

draagt de regering op, het LAP zodanig te herschrijven dat naleving en handhaving reëel haalbaar zijn door doelen, minimumstandaarden en verwerkingseisen per soort afvalstof in kort en bondig omschreven voorwaarden aan te duiden zonder mogelijkheden tot uitzondering,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid

Poppe. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.
Zij krijgt nr. 28 (30872).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de nadruk op verbranding van afval in AVI's de capaciteitsopbouw voor duurzamere en meer milieuverantwoorde inzameling en verwerking frustreert;

overwegende dat de regering wil zorgen voor een evenwicht tussen verbranding en hergebruik, maar tegelijkertijd capaciteitsuitbreiding aan de markt wil overlaten;

van mening dat:

- capaciteitsuitbreiding altijd tot ongewenste concurrentie tussen verbranden en hergebruik zal leiden;
- handhaving en controle op alle voor verbranding aangeboden afvalstoffen of deze afvalstoffen ook daadwerkelijk niet voor hergebruik in aanmerking komen, ondoenlijk is;

draagt de regering op, in het Landelijk afvalbeheerplan 2009-2021 een moratorium op de huidige verbrandingscapaciteit op te nemen en daarmee capaciteitsopbouw van scheiding, recycling en hergebruik van Nederlands afval te bevorderen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Poppe. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.
Zij krijgt nr. 29 (30872).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de capaciteitsuitbreiding van thermische verwerking van het schadelijke asbest niet van de grond komt zolang storten de minimumstandaard voor asbest is;

van mening dat het goede het betere niet in de weg moet staan;

verzoekt de regering om het Landelijk afvalbeheerplan 2009-2021 zodanig te wijzigen dat thermische verwerking van het jaarlijkse aanbod aan asbest ook daadwerkelijk de minimumstandaard wordt,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Poppe, Vendrik, Neppéus, Vietsch, Samsom en Wiegman-van Meppelen Scheppink.
Zij krijgt nr. 30 (30872).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat:

- controle en handhaving van gemeenten op kleine afvalverwerkende bedrijven in het algemeen slecht is;
- gemeenten bevoegd gezag zijn voor kleine afvalverwerkende bedrijven;

verzoekt de regering, onderzoek uit te voeren naar de kwaliteit van controle en handhaving op afvalverwerkende bedrijven die onder bevoegd gezag staan van gemeenten en de geconstateerde problemen daadwerkelijk op te lossen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Deze motie is voorgesteld door de leden Poppe en Vendrik. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 31 (30872).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat ter stimulering van de producentenverantwoordelijkheid producenten de volledige organisatorische en financiële verantwoordelijkheid moeten dragen voor het afvalbeheer van hun producten;

van mening dat het gebruik van publiek bekostigde infrastructuur voor de inzameling alleen mogelijk is tegen vergoeding van de integrale kostprijs;

verzoekt de regering om in het Landelijk afvalbeheerplan 2009-2021 op te nemen dat het uitgangspunt van producentenverantwoordelijkheid is dat producenten volledig verantwoordelijk zijn voor de organisatie en de financiering van het afvalbeheer van hun producten vanaf het moment dat deze worden afgedankt,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Deze motie is voorgesteld door het lid Poppe. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 32 (30872).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat Nederlandse compost uit gft-afval van hoge kwaliteit is;

overwegende dat hergebruik van gft door compostering verlies aan kostbare grondstoffen als fosfaat voorkomt;

verzoekt de regering, in het tweede Landelijk afvalbeheerplan op de minimumstandaard voor organisch afval uit tuinen en publieke buitenruimte vast te stellen op hergebruik,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Deze motie is voorgesteld door de leden Poppe, Wiegman-van Meppelen Scheppink, Vendrik, Boelhouwer, Neppéus en Vietsch. Zij krijgt nr. 33 (30872).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er, bij Marpol-verdrag verplicht, havenontvangstinstallaties moeten zijn ingericht om alle scheepsgebonden afval, ladinggebonden afval en slops in te zamelen;

overwegende dat als gevolg van het ontbreken van een eenduidige afgifteplicht van ladinggebonden scheepsafval en slops aan Nederlandse scheepsafvalverwerkingsbedrijven, zeeschepen met gevaarlijke afvalstoffen aan boord ongewenst ons land kunnen verlaten;

verzoekt de regering, in het Landelijk afvalbeheerplan 2009-2021 een verplichte afgifte aan speciaal daartoe ingerichte Haven Ontvangst Installaties op te nemen van alle ladinggebonden scheepsafval en slops aan boord van een schip dat een Nederlandse haven verlaat met een bestemming buiten de Europese Unie,

verzoekt de regering tevens om het Landelijk afvalbeheerplan 2009-2021 zodanig te wijzigen dat de markt voor scheepsafval niet wordt verruimd ten opzichte van de huidige situatie,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Deze motie is voorgesteld door het lid Poppe. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 34 (30872).

Mevrouw **Wiegman-van Meppelen Scheppink** (ChristenUnie): Voorzitter. Ik dank de minister voor haar antwoorden en toezeggingen, met name voor de toezegging om in de vergroeningsbrief terug te komen op het opruimen van de oude stortplaatsten. Voorzitter, u houdt de tijd streng doch rechtvaardig in de gaten. Daarom zal ik direct overgaan tot het voorlezen van mijn moties. Ik hoop dat ik daarna nog de tijd heb om één opmerking te maken.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat in het Landelijk afvalbeheerplan 2009-2021 de minimumstandaard voor het be- en verwerken van gescheiden ingezameld textiel nuttige toepassing in de vorm van materiaalhergebruik is;

overwegende dat textiel door goededoelenorganisaties zoals het Leger des Heils wordt ingezameld met het oog op producthergebruik;

overwegende dat de meeste gemeenten aanbestedingen doen voor de inzameling van textiel en een inzamelvergoeding vragen;

overwegende dat goede doelen hierbij moeten concurreren met afvalverwerkers die het textiel inzamelen als bijstroom en voornamelijk kiezen voor het minder duurzame materiaalhergebruik;

verzoekt de regering, de minimumstandaard voor textiel te wijzigen van materiaalhergebruik in producthergebruik waarbij materiaalhergebruik een optie blijft indien producthergebruik niet meer mogelijk is;

verzoekt de regering tevens, in overleg met de gemeenten te komen tot een afschaffing van de inzamelvergoeding voor kleding voor goede doelen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Wiegman-van Meppelen Scheppink, Boelhouwer, Vendrik, Poppe, Neppérus en Vietsch. Zij krijgt nr. 35 (30872).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het toepassen van restwarmte uit afvalverbrandingsinstallaties (AVI's) wordt gestimuleerd;

constaterende dat er een overcapaciteit aan AVI's dreigt te ontstaan;

overwegende dat AVI's een lange afschrijvingstermijn hebben en daardoor de afvalverwerkingsmarkt voor tientallen jaren kunnen beïnvloeden;

overwegende dat de prijs om afval in AVI's te verwijderen zal dalen en dat AVI's voor energieleveringen extra gesubsidieerd gaan worden;

overwegende dat recycling tot circa drie maal meer CO₂ bespaart dan verbranden;

verzoekt de regering, te voorkomen dat recycling door subsidies op de toepassing van restwarmte van AVI's te duur wordt en bij de benutting van restwarmte ook te sturen op CO₂-reductie,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Wiegman-van Meppelen Scheppink, Boelhouwer, Vendrik, Poppe en Neppérus. Zij krijgt nr. 36 (30872).

Mevrouw **Vietsch** (CDA): In deze motie staat enerzijds dat de termijn voor de afschrijving te lang is. Als wij die termijn korter willen maken, gaat de prijs omhoog. Anderzijds staat in de motie dat de prijs van afval zal dalen, waardoor dat goed is. Verwacht mevrouw Wiegman niet dat de afschrijftermijn verkort zal worden, waardoor de prijs hoger wordt en er minder problemen zullen optreden?

Mevrouw **Wiegman-van Meppelen Scheppink** (ChristenUnie): Ik hoop dat dat waar is. Het verzoek en het sturen op CO₂-reductie lijken mij de belangrijkste aanvullingen in deze motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat als gevolg van de Europese Kaderrichtlijn Afvalstoffen (KRA) het begrip "nuttige toepassing" zal worden verbreed, zodat conform de Europese energie-efficiëncienorm van 0,6, verbranden met 30% elektriciteitsopwekking in een AVI reeds nuttige toepassing is en dus circa 70% van de energie verloren gaat voor zo ver de restwarmte niet nuttig wordt toegepast;

constaterende dat alle in het LAP2 gestelde doelstellingen worden uitgedrukt in percentages nuttige toepassing, zoals de algehele doelstelling van 85% nuttige toepassing voor de jaren 2015 en 2021;

overwegende dat al aan deze doelstellingen kan worden voldaan als elke afvalstroom voor genoemd percentage wordt toegepast met een hoofdgebruik brandstof en dat hiermee de voorkeursvolgorde van de Ladder van Lansink uit de Wet milieubeheer vervaagt;

overwegende dat door de verbreding van het begrip "nuttige toepassing" de algehele doelstelling van 2% meer nuttige toepassing in de komende twaalf jaar laag is;

verzoekt de regering:

- doelstellingen in het LAP2 naar de afvalhiërarchie en analogie van de KRA op te delen naar:

1. preventie/voorbereiding voor hergebruik/recycling;
2. andere nuttige toepassingen (bijvoorbeeld energierugwinning);
3. verwijdering;

- verbranden van recyclebare afvalstoffen te ontmoedigen en recycling te stimuleren, en hiervoor een maatschappelijke kosten-batenanalyse uit te voeren en deze binnen een jaar naar de Kamer te sturen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden

Wiegman-van Meppelen Scheppink en Vendrik. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 37 (30872).

Mevrouw **Wiegman-van Meppelen Scheppink** (ChristenUnie): Mijn volgende motie heeft betrekking op de drankkartons.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat voor drankkartons een verpakkingsbelasting wordt geheven en gemeenten een inspanningsverplichting hebben voor gescheiden inzameling;

constaterende dat drankkartons in het concept Landelijk afvalbeheerplan 2009-2021 niet worden geaccepteerd als verpakkingsafval, maar worden ingedeeld als restafval;

overwegende dat drankkartons goed gescheiden kunnen worden van plastic afval en gerecycled;

verzoekt de regering,

- drankkartons in het Landelijk afvalbeheerplan 2009-2021 als afzonderlijke categorie verpakkingsafval te benoemen, zodat daarmee de weg vrijkomt voor een afzonderlijke vergoedingsregeling voor deze verpakkingsafvalcomponent voor elke gemeente;

- in overleg te gaan met gemeenten die hebben gekozen voor voorscheiding van kunststofverpakkingsafval om te bezien of landelijk de drankkartons kunnen worden ingezameld via dit systeem en bij overeenstemming de landelijke reclamecampagne hierop aan te passen;

- een scheidingsplicht voor drankkartons te onderzoeken;

- drankverpakkingen als prioritaire stroom voor de ketenaanpak op te nemen in het Landelijk afvalbeheerplan 2009-2021,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Wiegman-van Meppelen Scheppink, Samsom en Poppe. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 38 (30872).

Mevrouw **Wiegman-van Meppelen Scheppink** (ChristenUnie): Mijn laatste motie komt inderdaad enigszins overeen met de door collega Poppe ingediende motie. Wij kunnen nog bekijken in hoeverre een en ander met elkaar in overeenstemming gebracht kan worden.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de huidige vormen van producentenverantwoordelijkheid onderling verschillen in de verde-

ling van financiële en organisatorische verantwoordelijkheden tussen producenten en gemeenten;

overwegende dat het gebruik van de gemeentelijke afvalinfrastructuur door het bedrijfsleven voortdurend leidt tot conflicten tussen gemeenten en het bedrijfsleven over de voorwaarden en condities waaronder dit mogelijk is;

verzoekt de regering om in het Landelijk afvalbeheerplan 2009-2021 op te nemen dat het uitgangspunt van producentenverantwoordelijkheid is dat producenten volledig verantwoordelijk zijn voor de organisatie en de financiering van het afvalbeheer van hun producten vanaf het moment dat deze worden afgedankt en dat het gebruik van publiek bekostigde infrastructuur voor de inzameling van afgedankte producten onder het regime van producentenverantwoordelijkheid alleen mogelijk is in overleg met gemeenten en tegen vergoeding van de integrale kostprijs,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Wiegman-van Meppelen Scheppink. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 39 (30872).

De heer **Poppe** (SP): Ik heb een vraag in verband met het eventueel in elkaar schuiven van onze beide moties. Mevrouw Wiegman spreekt in haar motie over het afdanken van het product. Dan ligt het nog bij de producent. De consument houdt echter ook over. Consumenten produceren geen afval, maar zij houden het over. Wordt eronder verstaan dat de verpakkingsrestanten ook voor de producent van het verpakkingsmateriaal gelden?

Mevrouw **Wiegman-van Meppelen Scheppink** (ChristenUnie): Ja, maar ik ben in ieder geval ook benieuwd naar de reactie van de minister op deze motie. Aan de hand daarvan kunnen wij bekijken of wij dit nog wat kunnen verduidelijken.

Voorzitter, ik hoop dat u mij toestaat om nog een opmerking te maken over de afvalverbrandingsinstallaties. Daarover heb ik ook een vraag. Hoe wil de minister de controles bij bedrijven aanpakken die twee of meer activiteiten hebben, bijvoorbeeld storten, verbranden, recyclen en exporteren? De ChristenUnie maakt zich zorgen over de handhaving, al moet die te regelen zijn, gezien het beperkte aantal bedrijven; dat kan ik wel zeggen. De minister wil naar een evenwicht tussen de AVI-capaciteit en verbrandbaar afval in 2012. De minister stelt ook dat de beschikbare capaciteit lager is dan de vergunde capaciteit. Opvallend is echter dat volgens de markt meestal juist meer wordt verbrand dan de capaciteit aangeeft. Er lijkt een verschil te zijn tussen beschikbare tijd en beschikbaar volume. Ik verwijs daarvoor ook naar het rapport van KEMA uit 2007. Op dit punt zou ik graag nog een reactie krijgen van de minister.

Mevrouw **Vietsch** (CDA): Hoe denkt mevrouw Wiegman over het afval in zee, in het bijzonder het afval dat in de Waddenzee terecht komt? Misschien schuift zij deze vraag door naar de minister. De minister zal daarover vandaag

een boek in ontvangst nemen. Ik ben vergeten haar deze vraag zelf te stellen. Misschien kan het via deze omweg?

Mevrouw **Wiegman-van Meppelen Scheppink** (ChristenUnie): Dit lijkt me een heel belangrijk punt, en ik hoop dat de minister hierop kan ingaan.

De **voorzitter**: Mevrouw Vietsch stelde die vraag ook aan de minister. Dat is heel handig.

De vergadering wordt van 11.47 uur tot 12.08 uur geschorst.

Minister **Cramer**: Voorzitter. Ik bedank de Kamerleden voor hun inbreng in tweede termijn en hun moties. Voordat ik een reactie geef op de moties wil ik eerst twee vragen beantwoorden.

De leden Vietsch, Neppéus en Poppe stelden een vraag over het verbranden van afval. Daarbij doelden zij vooral op de gemeente Amsterdam, die in kranten had aangegeven niet over te gaan tot het gescheiden inzamelen van kunststofverpakkingsafval. In het LAP hebben wij heel duidelijke afspraken gemaakt. Als gemeenten daarvan afwijken, kan VROM daartegen bezwaar maken. Dat geldt dus ook voor het onderhavige deel van het LAP. Eind februari ontving ik een brief van de gemeente Amsterdam, waarin stond dat er nog onderzoek liep en dat men zich afvroeg welke optie voor inzameling van kunststofverpakkingen in de gemeente Amsterdam de beste is. Ik ga dus uit van die mededeling. Ik heb nog geen bericht ontvangen over andere besluiten. Het is dus te vroeg om op eventuele maatregelen vooruit te lopen. VROM heeft al contact opgenomen met Amsterdam over het lopende onderzoek. Verder heeft Nedvang aangegeven met Amsterdam in gesprek te willen blijven over hoe de gemeente de inzameling van kunststofverpakkingsafval kan starten en hoe Nedvang waar mogelijk hulp kan bieden. Ik wacht dat eerst af.

Mevrouw **Neppéus** (VVD): Ik heb nu even moeite het te volgen. Er bestaan landelijke afspraken; gemeenten maken bepaalde keuzen voor voorscheiding en in een aantal situaties voor nascheiding. Nu zegt een heel grote gemeente, de hoofdstad van ons land, in de media – Binnenlands bestuur, maar ook andere – “wij doen dat niet”. Ik neem aan dat de minister terstond de telefoon heeft gepakt of een brief heeft geschreven met de boodschap “Goede vrienden, kom nu maar eens langs om dit uit te leggen, want dit hebben wij niet afgesproken.” Het lijkt mij onwenselijk als de grootste gemeente aangeeft zich niet aan de afspraken te houden.

Minister **Cramer**: Uw punt is terecht. Wij hebben afspraken gemaakt en iedereen, dus ook Amsterdam, hoort deze na te komen.

Mevrouw **Vietsch** (CDA): Rotterdam heeft hetzelfde gedaan. Naast de berichten in de krant heeft een brief van die gemeente mij bereikt. Deze had dezelfde inhoud als die van de gemeente Amsterdam: wij gaan het niet doen. Hoe gaat de minister handhaven met dergelijke brieven? Gemeenten met dergelijke grote aantallen inwoners mogen toch niet kunnen zeggen “jammer, producentverantwoordelijkheid”?

Minister **Cramer**: Mevrouw Vietsch heeft ook groot gelijk. Ik sta ervoor dat wordt gezorgd voor hergebruik van kunststof. Dat is het uitgangspunt, niet alleen in Nederland maar ook in Europa. Wat mij betreft is er geen discussie: er zal worden hergebruikt.

De heer **Poppe** (SP): Ik zal ook wel groot gelijk krijgen van de minister. Zij zegt dat er duidelijke afspraken zijn gemaakt, die ik in mijn termijn overigens “krakkemikkig” noemde. Zij zegt dat de regering bezwaar kan maken. Wat is nu eigenlijk bezwaar maken? Het gaat erom of de regering wettelijk gezien al dan niet kan dwingen. Bij bezwaar krijg je toch ongelijk.

Minister **Cramer**: Ook u krijgt gelijk. Bezwaar maken betekent ook dat ik kan optreden. Wij hebben afspraken; afspraak is afspraak.

De heer **Poppe** (SP): Hoe kunt u optreden?

Minister **Cramer**: Op grond van de Wet milieubeheer is het mogelijk om een bindende aanwijzing te geven in het kader van de afvalstoffenverordening.

De heer **Poppe** (SP): Dat betekent dus dat de minister een aanwijzing kan geven als Amsterdam, met de Amerikaans verbrander Wheelabrator waarmee ze samenwerken, en Rotterdam volharden in hun standpunt. Die steden kunnen daar overigens best goede argumenten voor hebben, daar ga ik niet over. De minister kan het dan dus gewoon verplichten. Ik veronderstel echter dat de minister dan, als de rijksoverheid dat verplicht, ook zelf de organisatie op zich moet nemen. Dat is nogal een ingreep voor twee zulke grote steden.

Minister **Cramer**: Uiteindelijk kunnen we dat doen. Ik probeer natuurlijk om ervoor te zorgen dat er via een andere route, namelijk duidelijke afspraken met Amsterdam en Rotterdam, toch wordt overgegaan tot hergebruik.

Er ligt nog een vraag van mevrouw Wiegman, Zij wil weten op welke wijze ik de minimumstandaarden ga handhaven en op welke wijze voorkomen wordt voorkomen dat de AVI's afvalstoffen verbranden waarvoor de minimumstandaarden hoger zijn. Dit punt van zorg deel ik geheel met mevrouw Wiegman. Als wij de lijn kiezen van minimumstandaarden, als de strategie is om van onderaf naar boven toe alles op te drukken, zodat we idealiter uiteindelijk alleen nog maar hergebruik hebben en helemaal geen verbranding meer, moeten we goed controleren. Anders heb je namelijk een systeem waarop gemakkelijk geschoten kan worden. De afgelopen anderhalve maand hebben we gesignaleerd dat er een verschuiving dreigt plaats te vinden naar de verbrandingsinstallaties, terwijl het materiaal betreft dat hergebruikt moet worden. We hebben met de VROM-Inspectie al afgesproken dat we de handhaving van de vergunningen van de installaties wat scherper gaan aanpakken. Wij moeten dus zorgen dat we goed handhaven op de geconstateerde mogelijke problemen. Daar ben ik het helemaal, 100% mee eens en ik zal er dan ook alles aan doen om de lekken te voorkomen die mogelijk optreden.

Hiermee heb ik alle gestelde vragen beantwoord.

De heer **Poppe** (SP): Ik heb een vraag over het verscherpen van de handhaving bij het verbranden van stoffen die eigenlijk niet verbrand mogen worden vanwege de standaard. Ik weet nu, vanuit de sector, dat handhaven bij de verbrandingsovens bijna onbegonnen werk is en bovendien haast niet gebeurt. De minister zegt dat zij het gaan aanscherpen. Hoe gaat de controle dan plaatsvinden? Dat kan haast niet anders dan op het stortfront zelf gebeuren, uiteraard via steekproeven om te kijken wat er uit de wagens op het stortfront gekiept wordt. Zullen dat soort dingen apart onderzocht worden?

Minister **Cramer**: Zoals de heer Poppe weet, zijn de provincies het bevoegd gezag. Daarmee zijn zij ook direct verantwoordelijk voor het handhaven van de vergunningen. Het Frontoffice Afval wordt echter gebruikt om de afspraken met de verschillende verantwoordelijken te maken. De heer Poppe is op de hoogte van het bestaan ervan. Wij hebben in dit kader ook al contact gehad met de VROM-Inspectie. Laten wij wel het punt maken dat deze problematiek eerst niet speelde. Het speelt niet al zorgelijk lang, maar door de crisis en de verschuiving van de prijzen hebben wij plotseling dit probleem. Dat probleem moeten wij tackelen door te gaan naar die instanties die moeten zorgen dat het niet in de praktijk zal optreden en dat er scherp wordt gehandhaafd als het probleem al is opgetreden.

De heer **Poppe** (SP): Dit is geen antwoord op mijn vraag. Mijn vraag was hoe in de praktijk gecontroleerd gaat worden aan het stortfront.

Minister **Cramer**: Daar kan ik kort over zijn. Daar zijn gewoon procedures voor die de provincies altijd hanteren. Daar gaan wij nu dus ook van uit. Ik kom te spreken over de moties, te beginnen met de motie-Vietsch/Neppéus op stuk nr. 21. Constaterende dat de huidige regelingen niet strikt, maar flexibel uitgevoerd moet kunnen worden, verzoeken zij de regering om de conceptbeschikking hierop aan te passen. De beschikking is niet de plek om de opties voor vergoedingen van gemeenten te regelen; daarvoor is een raamovereenkomst. De gemeenten willen flexibiliteit in hun keuze. Daarover hebben wij eerder gesproken. De begeleidingscommissie heeft er ook over gesproken. De conclusie is dat de doelstellingen vooropstaan in de afspraken en dat de resultaten die de producenten moeten halen, het uitgangspunt zijn. Wij moeten gedurende het spel niet de regels veranderen. Wij hebben gezegd: als je een vergoeding wilt hebben na scheiding, dan moet je 1 maart een contract hebben en dan moet de zaak 1 mei draaien. Dat is vastgesteld. Alle gemeenten moeten nu hun voorkeur hebben uitgesproken. Eind dit jaar volgt een evaluatie van de nascheiding. Als blijkt dat de nascheiding gelijkwaardig is, dan kunnen wij opnieuw bezien wat wij kunnen doen om gemeenten alsnog toe te staan om op nascheiding over te gaan. Dat zijn de afspraken.

Mevrouw **Vietsch** (CDA): Volgens het voorliggende concept kan alleen op rechtmatigheid worden uitgekeerd. Dat betekent dat alleen letterlijk volgens de ondertekende afspraken uitgekeerd kan worden. De vraag is wanneer daarvan kan worden afgeweken, zoals de minister aangeeft, want dit is nu niet mogelijk. Daarom stel ik voor om dit soort afwijkingen gewoon mee te nemen.

Minister **Cramer**: Het gaat erom dat wij de doelstelling halen, dus de opbrengst en de daarmee samenhangende kosten. Wij moeten daarvan eerst een beeld hebben, want die kennen wij nog niet. Gemeenten kunnen later altijd hun keuze nog wijzigen. Maar wij moeten natuurlijk wel aan de slag. Daarom zeggen wij nu: u kunt een keuze maken, daar komen wij na de evaluatie op terug en dan kunt u alsnog een nieuwe keuze maken. Dat is duidelijk. Die duidelijkheid wil ik ook verschaffen, want anders blijven wij zwabberen over wat mag. Ik ontraad dus het aannemen van de motie.

Mevrouw Vietsch c.s. verzoekt de regering in de motie op stuk nr. 22 om een vorm van duurzaam inkopen te stimuleren, waar het gaat om bouw- en sloopafval en met name het recyclinggranulaat, om als rijksoverheid in deze een voorbeeld aan derden te stellen, en om daar waar mogelijk is recyclinggranulaat in beton voor te schrijven. Het is een zinvolle motie, maar wel overbodig. Op dit moment loopt er al een project dat is gericht op een zo hoogwaardig mogelijk hergebruik, juist van deze stroom. Daarnaast is bouw- en sloopafval een belangrijke stroom bij de uitvoering van de ketenaanpak uit het LAP. Mijn eerste inzet is om het percentage "nuttige toepassing" gelijk te houden, ondanks dat de omvang van de stroom sterk groeit. Secundaire argumenten zijn dat ik probeer om binnen de categorie "nuttige toepassing" te sturen op een zo hoogwaardig mogelijke vorm. Ten slotte wordt dit punt al meegenomen in de criteria voor duurzaam inkomen. Ik beschouw de motie dan ook als overbodig of, zo mevrouw Vietsch wil, als ondersteuning van mijn beleid.

In de motie-Vietsch c.s. op stuk nr. 23 wordt verzocht om de regelgeving op het gebied van afval niet te doen leiden tot een verbod op Sint-Maarten-, paas- en kerstboomvuren. Ik vind het van groot belang dat dit soort tradities in ere wordt gehouden. De vraag is vervolgens op welke wijze wij dat doen. Er is inderdaad een verbod op het verbranden buiten inrichtingen om te voorkomen dat iedereen maar alles verbrandt, want dat levert veel milieubelasting op. Juist voor paasvuren en kerstboomverbrandingen, maar ook voor ziek hout heeft de gemeente al de mogelijkheid om ontheffing te geven van het verbod. Het is aan de gemeenten om dit toe te laten, want niemand wil dat gebroken wordt met die traditie. De huidige systematiek laat het toe, dus de motie spoort met het beleid. Gevraagd kan worden om het om te draaien, zoals bij andere culturele festiviteiten waarvoor uitzonderingen worden gemaakt. Als de Kamer op die mogelijkheid aandringt, zal ik dat doen, omdat ik het met haar eens ben dat de traditie niet verbroken mag worden. Dan wordt er echter weer een uitzondering gemaakt, terwijl er in de praktijk geen probleem is. Ik vraag de Kamer om bij haar uiteindelijk oordeel mijn reactie op de motie in acht te nemen. Het oordeel over de motie laat ik aan de Kamer over.

In de motie-Samsom c.s. op stuk nr. 26 wordt gevraagd om aan te geven of het effectueren van de verbrandingsbelasting tegen een hoger tarief dan het huidige nultarief noodzakelijk is om de gescheiden inzameling en hergebruik van deelstromen in overeenstemming met voorkeursvolgorde voor afvalbeheer te houden. Ik behandel deze motie nu, omdat ik in mijn toelichting al vooruitloop op de toelichting van de moties die ik hierna behandel.

Zoals ik in het LAP heb aangegeven, blijft de verbrandingsbelasting in stand, maar op een nultarief. Het blijft

dus voorlopig zo, maar ik zal jaarlijks rapporteren over de afvalproductie, de -verwerking, de -capaciteit enzovoorts. De huidige aanpak gaat uit van minimumstandaarden. Wij moeten de zaken wel in balans zien te krijgen. Mocht daarbij toch een probleem rijzen en mocht de verbrandingsbelasting daarbij ter sprake komen, dan wil ik die mogelijkheid openhouden. Zoals de motie nu is geformuleerd, is zij een ondersteuning van het beleid. Ik laat het oordeel erover verder aan de Kamer. Wat mij betreft, blijft de verbrandingsbelasting nu nog even op het nultarief.

In de motie-Samsom c.s. op stuk nr. 24 wordt verzocht om de minimumstandaard voor grof huishoudelijk afval te wijzigen in "sorteren of anderszins bewerken en het vervolgens verwerken van de daarbij ontstane monostromen conform de daarvoor geldende minimumstandaarden". Mijn toelichting is de volgende. De minimumstandaard voor grof huishoudelijk afval is nu al sorteren of bewerken en het daarna verwerken van de afzonderlijke fracties. Dat is vastgelegd in Sectorplan 28. Alleen de fractie die na bronscheiding of sortering overblijft, het grof huishoudelijk restafval, mag worden verbrand, omdat dat qua milieudruk verantwoord is. Eigenlijk willen wij, zoals in de volgende motie staat, dat ook dat restafval nul wordt, want je wilt de zaak steeds hoger op de ladder van Lansink zien te krijgen. Maar hoe wij omgaan met het restafval is vastgelegd in Sectorplan 1. Met andere woorden: in de motie staat in wezen wat wij in het huidige LAP hebben vastgelegd. Als ik dat verkeerd interpreteer, hoor ik dat graag. Ik zie de motie als ondersteuning van mijn beleid.

De heer **Samsom** (PvdA): Wij hebben een misverstand over de interpretatie, wat geheel aan mij is te wijten. Ik had in de motie moeten spreken over grof huishoudelijk restafval. Sectorplan 1 gaat namelijk over (grof) huishoudelijk restafval. Deze motie wil afdwingen dat voor grof huishoudelijk restafval de minimumstandaard wordt verhoogd. Dan hebben wij het dus niet over het particulier gemengde verbrandingsafval en Sectorplan 28, maar over wat normaal gesproken ook langs de straat staat als je niet hebt verbouwd. Dat is grof huishoudelijk restafval, waarvoor de minimumstandaard de oven is, en dat willen wij wijzigen. Het LAP zegt daar iets anders over.

Minister **Cramer**: Wij moeten even heel precies zijn. Er is vastgelegd wat van het grof huishoudelijk afval moet worden gesorteerd of anderszins bewerkt. Ik heb niet in mijn hoofd of dat wat de heer Samsom noemt behoort tot het restafval. Volgens mij moet dat eerst worden gesorteerd en bewerkt. Wij moeten zoveel mogelijk eerst sorteren en bewerken, en zo min mogelijk restfractie overhouden. Steeds als dat mogelijk is moeten wij de minimumstandaard aanscherpen, als wij weten dat iets wat in het restafval komt een trapje hoger op de ladder van Lansink terecht komt en kan worden gesorteerd en bewerkt. Daar is het hele beleid op gericht. Ik zeg altijd: ik heb een kelder waar heel veel staat wat ik nog niet weggooi, aangezien ik wil wachten tot ik mijn kelder ga opruimen en die spullen kunnen worden hergebruikt. Dat heeft te maken met wat wij nu kunnen, en wat wij zouden willen. Als ik de motie zo lees dat zij is bedoeld voor grof huishoudelijk restafval, dan klopt dat niet met het LAP, want alles wat restafval is, kan echt niet meer worden gesorteerd.

De heer **Samsom** (PvdA): Daarover gaat de motie op stuk nr. 25. Ik bestrijd ook dat wij dat niet kunnen sorteren. Alles dat wordt aangeleverd "aan de straat" kan worden gesorteerd, wat in de praktijk ook al op vele manieren wordt uitgetoet. In die motie wordt gevraagd om dat voor 2015 in een minimumstandaard vast te leggen. Ik denk dat wij er op deze manier niet uitkomen, maar dat ligt volledig aan mij. Ik zal proberen de motie aan te passen, zodanig dat de bedoeling die mijn fractie daarmee heeft daaruit tot uiting komt. Wij zouden op dit moment al een wijziging willen aanbrengen in de minimumstandaard voor een deel van het huishoudelijk restafval, namelijk het grof huishoudelijk restafval, zodat dat niet in de oven belandt.

De **voorzitter**: Misschien is het een suggestie om dat zo snel mogelijk te doen, waarna de minister daar schriftelijk op reageert om te voorkomen dat niemand meer weet wat wij aan het doen zijn. Vooral buiten deze Kamer is dat problematisch.

Minister **Cramer**: Voorzitter. Dan kom ik op de motie van de heer Samsom op stuk nr. 25. Ook hierbij is aan de orde de vraag wat wij nu kunnen en wat wij nu willen. Mijn wil is eigenlijk dezelfde als de strekking van deze motie. Ik zou eigenlijk willen dat wij helemaal geen grof huishoudelijk restafval meer hadden in 2015. Echter, gelet op hetgeen tot op heden in de grijze afvalzak wordt gedeponeerd, kan ik de heer Samsom nu nog niet garanderen dat er straks niets meer in de grijze zak terecht komt. Dan moet gedacht worden aan zaken die zo vervuild zijn dat je er niets meer mee kunt doen of dat het te ingewikkeld of economisch niet rendabel wordt om het als aparte fractie te scheiden. In het LAP is alles erop gericht ervoor te zorgen dat wij zo veel mogelijk hergebruiken en zo min mogelijk verbranden. Daar moet het naar toe. Als ik de motie zo mag interpreteren dat het mijn inzet is om nog voor 2015 materiaalhergebruik van huishoudelijk afval tot een minimumstandaard te maken, dan zeg ik ja; dan ga ik er ook voor. Ik zou dus graag positief op deze motie willen reageren, maar gezien het feit dat er een verschil is tussen willen en kunnen, laat ik het aan de Kamer over om de motie zodanig te formuleren dat willen en kunnen enigszins bij elkaar gebracht worden.

De heer **Samsom** (PvdA): Als ik de motie zou laten luiden zoals de minister dat wil, dan had ik die motie niet behoeven in te dienen, want aan haar inzet twijfel ik natuurlijk geen moment. Ik zou toch graag een stap verder willen gaan. Het gaat er niet om dat er geen grijze zakken meer aan de straat komen te staan in 2015, want dat zal echt een illusie blijken. Het gaat erom dat voordat die grijze zakken de oven ingaan, er materiaalhergebruik plaatsvindt. Wat je dan echt overhoudt en waar dan niets meer mee te doen is, mag je dan in de oven gooien. Volgens mij kan dat technisch gezien nu al. Wat wij zouden willen, is de investeringen er zo op richten dat er geen afvalverbrandingsinstallatie zonder zo'n scheidingsinstallatie staat.

Minister **Cramer**: De inzet is dezelfde. Nu de heer Samsom deze toelichting geeft, kan ik met hem meegaan. Dus ik laat graag het oordeel aan de Kamer over.

Vervolgens kom ik te spreken over de motie van de heer Samsom op stuk nr. 27. Zoals in het LAP uitgebreid beschreven, hebben wij een aanpak voor ondergronds storten. De provincies zijn bevoegd gezag en blijven dat ook voor de stortplaatsen, ook in het geval van ondergrondse stortplaatsen. Zij hebben dus de mogelijkheid om te sturen in de juiste richting. Wij hebben ook te maken met Europese regels voor ondergrondse stortplaatsen en daarop hebben wij LAP2 gebaseerd. Vanuit onze situatie is de ondergrondse stortmogelijkheid niet wenselijk. In wezen zouden wij dat namelijk niet moeten willen. De motie is wat mij betreft wel een waardevolle aanvulling op de strikte Europese regels voor ondergrondse stortplaatsen. Ik weet niet of de Europese richtlijn ons toestaat om in lijn met deze motie het ondergronds storten tot een minimum te beperken, zoals ook in LAP1 stond, maar dat wil ik wel onderzoeken. Ik kan op dit moment niet zeggen dat ik deze motie zie als ondersteuning van het beleid en ik wil deze ook niet ontraden. Ik wil bezien of wij deze motie kunnen uitvoeren. Dat kan misschien in overleg met de betrokken provincies. Daarover kan ik nu nog geen toezegging doen, maar in principe sta ik positief tegenover deze motie. Het is met veel omwegen, maar ik wil laten zien dat ik even pas op de plaats moet maken, gezien de Europese regels. Als het kan, wil ik aan die motie voldoen.

De heer **Samsom** (PvdA): Er komt nog een brief. Kunt u dit uitzoeken met uw juridische ambtenaren voordat die brief wordt gestuurd?

De **voorzitter**: Beseft u wel dat wij waarschijnlijk donderdag hierover gaan stemmen? Het zou fantastisch zijn als dat zo snel zou kunnen. Dank.

Minister **Cramer**: Dat is te doen, dus daar zullen we voor zorgen.

Dan de motie op stuk nr. 35 van mevrouw Wiegman over afschaffing van de inzamelvergoeding voor kleding voor goede doelen. Ik zeg onomwonden dat ik mij hiervoor sterk ga maken. Het is in principe aan gemeenten, maar ik vind wat in deze motie wordt gevraagd terecht. Als deze motie wordt aangenomen, ga ik hierover in overleg met de VNG en dan ga ik mij er sterk voor maken dat dit gebeurt.

In de motie van mevrouw Wiegman c.s. op stuk nr. 36 staat dat de AVI's te duur worden en dat bij de benutting van restwarmte ook moet worden gestuurd op CO₂-reductie. Het is lastig dat er twee dingen in de motie staan. Probleem een is dat de AVI's te duur worden. Dat parkeer ik even en ik concentreer mij op de benutting van restwarmte en het sturen op CO₂-reductie. Dit tweede deel is een ondersteuning van het beleid dat wij voorstaan. Dat is helemaal de richting die wij op willen. De sturing en de kosten van de AVI's vormen weer een heel ander vraagstuk. Hierop heb ik al gereageerd bij de motie over de vraag of een belasting op verbranden aan de orde is. Als wij dat vermengen gaat de interpretatie van deze motie niet goed, dus ik concentreer mij op het tweede deel.

Mevrouw **Wiegman-van Meppelen Scheppink** (ChristenUnie): Gezien de andere moties is dit wat mij betreft ook het belangrijkste, dus ik ben graag bereid om de motie op die manier aan te passen.

Minister **Cramer**: Er is geen verschil van opvatting over de eerste doelstelling in het dictum van de motie-Wiegman-van Meppelen Scheppink/Vendrik op stuk nr. 37. Deze voegt eigenlijk niets toe aan de inzet die wij hebben en aan wat wij feitelijk doen. Ik ga dus akkoord met het eerste gedachtestreepje. Bij het tweede gedachtestreepje gaat het om een maatschappelijke kosten-batenanalyse. Wat mij betreft is deze overbodig. Ook dit voegt niets toe. Ik heb dus een positief oordeel over het gestelde bij het eerste gedachtestreepje. Dat is prima, maar dat doen wij dus al. Het lijkt mij echter overbodig om het gestelde bij het tweede gedachtestreepje te doen. Ik ontraad derhalve de aanvaarding van deze motie.

De motie-Wiegman c.s. op stuk nr. 38 gaat over de drankkartons. In de motie staan diverse opmerkingen. Ik heb in eerste termijn al aangegeven dat dit jaar onderzoek wordt gedaan naar het milieurendement en de kosten van gescheiden inzameling en hergebruik van drankkartons. Aan dat verzoek in de motie wordt dus voldaan. Wat enkele andere onderdelen van de motie betreft: wij kunnen pas bepalen welke vervolgstappen er worden gezet als de uitkomsten van dat onderzoek bekend zijn. Ik kan op dit moment dus nog niet toezeggen dat die drankkartons als prioritaire stroom voor de ketenaanpak of als apart sectorplan worden opgenomen. Daarom ontraad ik de aanvaarding van deze motie. Ik kan natuurlijk ook zeggen: wij zijn een onderzoek aan het doen; als dat onderzoek is afgerond, dan kom ik daar graag op terug in de Kamer.

De motie van mevrouw Wiegman op stuk nr. 39 inzake producentenverantwoordelijkheid komt overeen met de motie op stuk nr. 32 van de heer Poppe. Met deze motie wordt beoogd om producenten verantwoordelijk te laten zijn voor de organisatie en de financiering van hun product vanaf het moment van afgifte door de burger. Dat geldt dan voor de gevallen waarin producentenverantwoordelijkheid aan de orde is. Ik wijs er allereerst op dat dit niet via het LAP geregeld kan worden. Dat moet bij wetgeving gebeuren. Per afvalstroom moet maatwerk geleverd worden. Waar het gaat om de problemen die zijn gerezen bij elektrisch en elektronisch afval, is het in de motie verwoorde punt ook aan de orde. Het wordt echter per afvalstroom specifiek geregeld. Dat is gebaseerd op Europese regels. Nederland wil zich houden aan die verschillende Europese regels per afvalstroom. Bij de batterijen zijn de producenten nu al verantwoordelijk voor de organisatie en financiering van de batterijen vanaf het moment van afgifte door de burger. Nu de Europese regels worden herzien, zal ik ervoor pleiten dat dit ook gaat gelden voor apparatuur, met name voor elektrische en elektronische apparaten. Voor deze apparatuur is dat nog niet helemaal helder. Ik had dit overigens al in eerste termijn toegezegd. Ik zal daar echt voor pleiten. Het voordeel van maatwerk is toch echt dat je rekening kunt houden met specifieke omstandigheden. Wij hebben zoveel verschillende productgroepen en zoveel verschillende wijzen waarop wij kunnen inzamelen of niet, dat maatwerk geboden is. Om die reden wil ik de aanvaarding van de motie op stuk nr. 39 op dit moment ontraden. Uit mijn toelichting blijkt echter dat ik heel sympathiek sta tegenover de strekking van deze motie. Voorzitter. Hiermee heb ik meteen op de motie op stuk nr. 32 van de heer Poppe gereageerd. Ik ga nu door met zijn overige moties. Hij heeft ook nog een motie op stuk

nr. 28 ingediend om het LAP zodanig te herschrijven dat naleving en handhaving reëel en haalbaar zijn. Voordat ik mijn handen ophef en zeg: mijnheer Poppe, het LAP herschrijven, ja ...

De heer **Poppe** (SP): Kortere maken!

Minister **Cramer**: Nee, dus. Voordat wij met het LAP2 begonnen zijn, is het eerste LAP geëvalueerd met als doel om er zicht op te krijgen of het bruikbaar is voor vergunningverlening en of het duidelijk en volledig is. De reactie van iedereen was toen positief, zodat geen voorstellen zijn gedaan voor grootschalige aanpassingen. Ik zie dan ook geen noodzaak om het LAP op dit punt te herschrijven.

De motie-Poppe op stuk nr. 29 draagt de regering op in het Landelijk afvalbeheerplan 2009-2021 een moratorium op de huidige verbrandingscapaciteit op te nemen. Er zijn met de afvalmarkt duidelijke afspraken gemaakt over het vrijgeven van de markt in de afgelopen jaren. Nu gaan wij naar een situatie toe van evenwicht tussen aanbod van afval en verbrandingscapaciteit. Dit gebeurt met inachtneming van de minimumstandaarden voor alle verschillende afvalstromen, die strikt gehandhaafd en nageleefd moeten worden. Gelet daarop is het niet noodzakelijk om een moratorium in te stellen. Ik ga ervan uit dat de AVI-sector zo zelfstandig is om te beseffen hoe ver men kan gaan. Ik ontraad dus deze motie.

De heer **Poppe** (SP): In de sector is een strijd te zien tussen hergebruikers en verbranders over het afval. Vormt dat geen aanleiding voor de minister om iets te doen aan de kennelijk te grote capaciteit bij de verbranders? Die hebben het blijkbaar nodig en willen wat binnenhalen.

Minister **Cramer**: Elke markt is een strijd. De sector moet echter niet te veel verbrandingscapaciteit neerzetten. Dat is hun verantwoordelijkheid. Als zij blijven investeren terwijl de overheid zegt te streven naar een situatie van evenwicht, kan men in de problemen komen. Mijn signaal aan de sector is dus dat men niet nog meer capaciteit in stelling moet brengen.

De heer **Poppe** (SP): Wat een slap antwoord! Bij de financiële instellingen heeft de markt het ook gedaan en kan de overheid nu met miljarden de problemen oplossen om te voorkomen dat banken failliet gaan. Wij willen ook niet dat afvalverbrandingsinstallaties failliet gaan. Wij hebben die immers nodig. Daarom moet de overheid nu ingrijpen en een moratorium instellen. De markt let immers niet op. De markt is blind.

Minister **Cramer**: Wij sturen via de minimumstandaarden. Zo zorgt de overheid ervoor dat niets wordt verbrand wat niet mag worden verbrand. Dat is onze manier om te sturen. De sector moet maar zo wijs zijn om geen desinvesteringen te plegen. Meer zeg ik er niet over.

De motie-Poppe c.s. op stuk nr. 30 gaat over de thermische verwerking van schadelijk asbest. Ik ben het qua strekking geheel met de motie eens. Er wordt ook een initiatief voor thermische recycling voorbereid. Op dit moment is er echter nog onvoldoende capaciteit. Door technische problemen bestaat de mogelijkheid dus niet om de motie geheel uit te voeren. Ik ben echter de

eerste om ervoor te zorgen dat alles op orde komt. Ook ik wil de uitwijkmogelijkheid van storten de pas afsnijden. Dat kan nu nog even niet. Om die vervelende reden ontraad ik de motie, hoewel ik het met de strekking van de motie totaal eens ben. Ik wil wel toezeggen dat ik zal nagaan hoe de problemen die thermische recycling in de weg staan, kunnen worden weggenomen. Ik zal proberen nog voor aanstaande donderdag de Kamer te informeren over de planning van de capaciteitsontwikkeling. Misschien dat ik in die zin positief kan reageren op de motie.

De heer **Poppe** (SP): Het is een kip- en eiverhaal. Er komt pas capaciteit als er gegarandeerd aanbod is. Zodra het goedkoper ergens anders kan, is dat laatste niet het geval, dus wordt er niet geïnvesteerd in capaciteit. Dat proces wil ik met mijn motie doorbreken. Daarom pleit ik voor minimumstandaarden voor thermische verwerking. De techniek is er.

Minister **Cramer**: Ik zal hierop reageren nog voor de stemmingen van aanstaande donderdag. Wel wil ik erop wijzen dat waarschijnlijk niet alle vormen van asbestafval geschikt zijn voor thermische recycling. We moeten een compleet beeld hebben van de mogelijkheden en ook moeten we weten welke afvalstoffen op welke termijn kunnen worden gerecycled.

Voorzitter. De motie op stuk nr.33 van de heer Poppe gaat over gft-afval van hoge kwaliteit. Wat hij vraagt, zou ik wel willen, maar het zou wel betekenen dat in gang gezet beleid moet worden teruggedraaid. Er zijn immers afspraken gemaakt over biogasinstallaties en als deze motie wordt aangenomen, bestaat de mogelijkheid dat die afspraken worden geblokkeerd. Eind mei kom ik met een brief over biogas en daarom wil ik de heer Poppe vragen, deze motie tot dat tijdstip aan te houden. Ik wil graag de brief over biogas combineren met de motie zodat ik een integraal antwoord kan geven. Het lijkt mij niet verstandig ad hoc te reageren, ook al begrijp ik waarom de heer Poppe zijn motie heeft ingediend.

De heer **Poppe** (SP): Het gaat in mijn motie niet over biogas maar over compostering. We moeten niet alles zo complex maken dat er uiteindelijk niets meer gebeurt. In mijn breed ondersteunde motie vraag ik om een minimumstandaard (composteren) voor organisch afval uit tuinen en de publieke buitenruimte. Dit is zo simpel als wat. De minister maakt het moeilijker dan nodig is.

Minister **Cramer**: Het beleid is erop gericht om dit afval geschikt te maken voor hoogwaardig verbranden. In die zin is er dus wel een relatie met de brief over biogas. Ik verzoek de heer Poppe nogmaals om deze motie aan te houden, niet omdat ik er tegen ben, maar omdat er een verbinding moet worden gelegd.

De heer **Poppe** (SP): Ik houd de motie aan, maar ik verwacht wel snel een reactie van de minister.

De **voorzitter**: Op verzoek van de heer Poppe stel ik voor, zijn motie (30872, nr. 33) van de agenda af te voeren.

Daartoe wordt besloten.

Minister **Cramer**: In de brief over biogas van eind mei kom ik hierop terug.

Voorzitter. In de motie op stuk nr. 34 wordt de regering verzocht om het LAP2009-2021 zodanig te wijzigen dat de markt voor scheepsafval niet wordt verruimd ten opzichte van de huidige situatie. Dit punt is de vorige keer ook aan de orde geweest en de vragen zijn beantwoord. Ik heb toen gezegd dat het in principe geen zaak van het ministerie van VROM is en dat de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat erop terugkomt. Op 2 april is dat in een algemeen overleg met de commissie voor Verkeer en Waterstaat ook gebeurd. De staatssecretaris heeft aangegeven dat op EU-niveau wordt nagegaan of er draagvlak is voor het opnemen van een afgifteplicht voor alle scheepsafvalstoffen. Ik ontraad het aannemen van deze motie omdat het onderwerp in een ander algemeen overleg reeds aan bod is gekomen. Er resteert nu nog één motie, namelijk de motie-Poppe/Vendrik op stuk nr. 31 over het uitvoeren van een onderzoek naar de kwaliteit van controle en handhaving van afvalverwerkende bedrijven.

De heer **Poppe** (SP): Voorzitter, ik maak graag nog een opmerking over de motie op stuk nr. 34.

De **voorzitter**: Alleen als u de motie wilt aanhouden. Een andere opmerking sta ik niet toe omdat de minister uitdrukkelijk heeft gezegd wat ik zelf ook al gezien had, namelijk dat de motie buiten de orde van het LAP valt.

De heer **Poppe** (SP): Ik kan niet zo gauw zien op welke pagina, maar in het LAP staat dat de scheepsafvalinzameling wordt vrijgegeven. Dat staat in dit LAP. Daar gaat de motie over; de regering wordt verzocht om dat niet te doen. Het gaat dus wel degelijk om het LAP. Ook de havenontvangstinstallaties vallen onder de Wet milieubeheer want het zijn walinstallaties.

De **voorzitter**: U bent erg wakker mijnheer Poppe.

Minister **Cramer**: In relatie tot de inzamelverplichtingen is het punt dat de heer Poppe maakt alweer achterhaald volgens de bronnen die mij bereiken. Ik zeg de heer Poppe toe om het voor donderdag nog even op een half A4'tje te zetten zodat er geen verwarring meer is over dit punt.

Voorzitter. Het punt dat in de motie op stuk nr. 31 gemaakt wordt, is mij niet bekend. Ik zal mij verstaan met de VROM-Inspectie en nagaan wat het probleem is. Aan de hand daarvan bekijk ik of een gesprek nodig is. Ik acht de motie voorbarig en ontraad het aannemen ervan.

Mevrouw **Vietsch** (CDA): Voorzitter. Ik heb op twee vragen geen antwoord gehoord. Ten eerste heb ik gewezen op het plastic in de Waddenzee, waarover vandaag een boek wordt aangeboden. Ten tweede heb ik gevraagd wanneer de minister rapporteert over de kwestie Rotterdam-Amsterdam.

Minister **Cramer**: Ik ben zelf geïnterviewd dus mijn opvattingen zijn uitgebreid te lezen in het boek. Daarin staat dat ik grote zorgen heb en dat ik vind dat dit probleem ook aangepakt moet worden. Over de kwestie Amsterdam-Rotterdam rapporteer ik de Kamer zodra ik antwoord heb op de vraag waarover ik de Kamer kan informeren. Mijn inzet is erop gericht om Amsterdam en

Rotterdam op hetzelfde hergebruikregime te zetten als de overige gemeenten.

De **voorzitter**: Is het een goede suggestie om dat voor de zomer te doen?

Minister **Cramer**: Dan moet ik er zeker uit zijn; het gaat niet aan om zo lang te wachten met een antwoord.

De **voorzitter**: Daarmee zijn wij gekomen aan het einde van dit overleg. Er komt nog een brief over de moties op stuk nrs. 24, 27, 30 en 34. Ik ga ervan uit dat wij komende donderdag over de moties stemmen. Uit mijn ervaring met de behandeling van het vorige LAP ga ik er ook van uit dat er na de stemmingen over de moties een brief naar de Kamer komt over de wijze waarop aangenomen moties verwerkt worden in het LAP.

Minister **Cramer**: Prima.

Sluiting 13.01 uur.